

dr hab.
Marcin Surzycki prof. ASP
Wydział Grafiki ASP
ul. Humberta 3
Kraków

Kraków 25.03.2017

RECENZJA

Pracy Doktorskiej
mgr Michalina Wawrzyczek – Klasik
pt. "Świadome obrazy,, „Artefakty”
promotor dr hab. Tomasz Chudzik
Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie

Michalina Wawrzyczek – Klasik Jest absolwentką ASP w Katowicach. Dyplom magisterski zrealizowany w Pracowni Serigrafii pod opieką promotorską prof. Waldemara Węgrzyna obroniła w 2010 roku z wyróżnieniem. Pracy dyplomowej towarzyszyła prezentacja prac malarskich wykonanych w pracowni prof. Ireneusza Walczaka oraz pokaz multimedialny z Pracowni Intermediów prof. Adama Romaniuka. Te dyplomowe przedsięwzięcia okazały się dla artystki obszarami które będzie eksploatowała przez lata samodzielnej działalności artystycznej. Jej dokonania i realizacje dotyczą rozważań i poszukiwań plastycznych na temat obrazu, dzieła sztuki oddziałującego poza werbalną formą na zmysły i intuicję odbiorcy.

Pola tych doświadczeń we własnej wypowiedzi artystycznej sytuuje w działaniach o charakterze instalacji malarskich, instalacji graficznych oraz multimedialnych.

Wymienione kompetencje i doświadczenia wykorzystuje w kształceniu studentów. Pracę zawodową związała z pracą na Wyższych Uczelniach wypełniając obowiązki dydaktyczne współorganizując i współprowadząc zajęcia.

Chronologicznie rzecz ujmując Michalina Wawrzyczek – Klasik odbyła staż na stanowisku asystenta w Pracowni Malarstwa prof. Pawła Mędrka, a od 2011 roku została zatrudniona na stanowisku asystenta w Pracowni Serigrafii Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach i druku wypukłego Wyższej Szkole Technicznej. Od 2015 roku prowadzi samodzielnie pracownię podstaw grafiki cyfrowej i intermediów dla studentów zaocznych ASP.

Aktywnie uczestniczy w życiu artystycznym prezentując swoje prace na kilkudziesięciu wystawach krajowych i zagranicznych min:

8 i 9 Triennale Grafiki Polskiej 2012, 2015 Katowice, Międzynarodowe Biennale Grafiki Cyfrowej, Gdynia, 2014, Międzynarodowe Triennale Małe Formy Grafiki, Łódź 2015, Lettra SMTG Kraków, Pomorskie Biennale Sztuki Młodych Gdańsk, 2016, 7 Biennale Grafiki Studenckiej Poznań 2011, Międzynarodowy Festiwal "Kręgi Sztuki"duety Trinec 2014, współtworzy grupę artystyczną „Bezpośrednio” oraz współpracuje z miesięcznikiem "Śląsk" zamieszczając na jego łamach autorskie felietony dotyczące sztuki.

Za swoją działalność artystyczną otrzymała w 2009 roku Stypendium Ministra Kultury i była dwukrotnie nominowana do Grand Prix Biennale Grafiki Studenckiej w Poznaniu 2007, 2011.

W okresie od dyplomu prezentowała swoje prace na 10 wystawach indywidualnych.

Ta sfera Jej aktywności zasługuje na pozytywną ocenę.

Ocena dorobku artystycznego

Oceny dorobku artystycznego doktoranta dokonałem na podstawie prezentacji oryginalnych prac, portfolio i zapisu CD z lat 2010 /2016.

Dla Michalina Wawrzyczek - Klasik istotą i imperatywem artystycznych rozważań jest obraz. Obraz, dzieło jako sposób porozumienia z odbiorcą. Interesuje ją obraz i jego działanie związane z poza mimetycznym odwzorowaniem rzeczywistości i estetycznymi jakościami.

Tworzy abstrakcyjne formy artystyczne o charakterze zmysłowego i intuicyjnego przesłania.

Dzieło jest dla niej „autonomicznym bytem, rodzajem procesu”. Artystka konsekwentnie realizuje poszukiwania i badania nad naturą obrazu tworząc interdyscyplinarne instalacje oparte na nie werbalnym przekazie. Prace realizowane są w cyklach i wyodrębnionych zestawach dzieł co umożliwia autorce wnikliwsze zgłębianie w podejmowane zagadnie.

Realizacje często zagarniają całe przestrzenie galerii czy sal wystawowych. Powstają na granicy przedstawień obrazu i obiektu. Ta właśnie granica jest dla autorki przestrzenią jej kreacji.

Z prezentowanych w portfolio kilkunastu działań powstałych w latach 2010/2016 już jej prezentacja dyplomowa pt. „Przestrzeń oswojona” instalacja malarska 17 obrazów 200x110cm i instalacja graficzna serigrafie, obiekty 450x152cm z 2010 robi duże wrażenie dojrzałością podjętego tematu, koncepcją i rozmachem przedstawienia.

(Rozwija ten temat w instalacji malarskiej z 2014 pt. „Zapis” tworząc 14 paneli o wym.200x80cm.)

Autorka tworzy wielkoformatowe grafiki oraz panele malarskich płócien podane idei dzieł otwartych, wolnych od narracyjności. Bardzo swobodnie, naturalnie bez różnicy na stosowane techniki i formalnie inne sposoby realizacji osiąga wspólne materialnie i ideowo obiekty.

Powstałe artefakty umieszczone w galerii oddziałują na jej przestrzeń wywierając autorskie piętno.

Moduły zestawionych obrazów parawanowo organizują przestrzeń, a grafiki powierzchnie ścian.

Struktura dzieł jest podobna. Michalina Wawrzyczek – Klasik kreuje materię swoich realizacji w zawężonej gamie kolorystycznej, osiąga strukturalne efekty malarskie i rysunkowe z mistrzowską biegłością. Te nie jednoznaczne abstrakcyjne przedstawienia przypominają kamienne marmurowe struktury albo błyski światła mrocznej, nocnej przestrzeni nieba, burzy. W warstwie malatury użyte środki wyrazu kreują formę i stają się jednocześnie treścią przedstawień. Ta abstrakcyjna tkanka gestów linii, plam, wzbudza skojarzenia i otwiera wolne możliwości interpretacyjne.

Widz otrzymuje pożywkę, impuls do indywidualnej podróży wyobraźni.

Graficzny zestaw to serigrafie drukowane na ośmiokątnych formatach papieru sugerujących bryłę, formę. Tworzą zmultiplikowany układ. Zbiór graficznych ekspresyjnych gestów, chlapnięć, rys, wykonany czarnym śladem w pełnej skali zastosowanych środków; od drobnych punktów, delikatnych kresek po szerokie linie, płaszczyzny wyraża tematycznie i formalnie podobne idee obecne w instalacji malarskiej. W graficznym zapisie ma to charakter bardziej syntetyczny i abstrakcyjny. Modułowość archetypicznych elementów przypomina niekończącą się kolumnę Constantina Brancusiego. Prace w swojej materialności odwołują się do naturalnych organicznych struktur zagęszczającej się przestrzeni plastycznej. Oferują oglądającemu frapujący obraz o trudnej do zwerbalizowania, wieloznacznej treści. Autorka swoją pracą inicjuje i prowokuje odbiorcę do zaangażowania intuicji i emocji w wykreowaniu indywidualnego przekazu dzieła.

W 2013 roku powstaje cykl obiektów graficznych pt. „Pomiędzy” prezentowany na czterech indywidualnych wystawach. Cykl prac z obszaru pomiędzy grafiką i instalacją ponownie ingeruje w przestrzeń miejsca. Obiekty graficzne nawiązują wprost do rudymenarnych form architektury.

Operują iluzją przestrzeni bloków kamiennych kolumn, obramień. Występują w podwójnych zestawach tworząc zbieżne rozglifione wizerunki brył. Praca ta powoduje, sprzyja uruchomieniu u widza swoistej interakcji. Odczytanie przekazu jest bardzo indywidualne, i odnosi się bardziej do sfery odczuć i intuicji niż przekazu werbalnych narracyjnych treści.

Lata 2015- 2016 przynoszą kolejne realizacje. Michalina Wawrzyczek -Klasik tworzy instalacje z nowych obiektów. W projekcie „Źródło” 2015/1016 zwraca się ku bardziej piktorialnym materiom faktury i struktury malarskiej. Czarne, agresywne fakturowo obiekty przypominają zwęglona materię lub spękaną, spaloną ziemię. W kolejnej „bez tytułu” z 2016 roku używa drewna do kształtowania przestrzennych trójwymiarowych form - „dłubanek”o rzeźbiarskiej wynikającej z narzędziowej obróbki powierzchni zestawiając te gesty z malarskimi partiami.

W tym samym roku realizuje jeszcze 2 malarskie instalacje pt.” Woda”, i „Źródło”. W obydwu pracuje na podobrazjach o kształcie tonda. Używając środków malarskich tworzy wodne powierzchnie, a właściwie oddaje ich efemeryczny charakter. Zastosowana farba silikonowo - srebrowa umożliwia pracę fakturą i daje atrakcyjny efekt z użytym oświetleniem. Kręgi wodnych obiektów, sadzawek umieszczone na podłodze, wydobyte z mroku przestrzeni przez punktowe snopy światła tworzą symboliczno - mistyczną przestrzeń dzieła. Malarska powierzchnia sugeruje delikatny ruch zmarszczonej powierzchni wody, którą formuje podmuch wiatru. To bardzo sugestywna praca. Proste, przemyślane i trafne użyte środki wyrazu ponownie wciągają widza w grę wyobraźni i skojarzeń. Autorka nie narzuca jednoznacznego odbioru. Daje motyw i otwiera przed widzami obszar interpretacji.

Podobnie rzecz się ma w pracy pt.”Źródło”opartej na zestawie 2 obrazów, obiektów. Powierzchnia malarska tond sugeruje głęboką przestrzeń, czeluść np. studni. Istotnym elementem instalacji jest użyty dźwięk. Dźwięk to odgłos spadającej kropli nadający plastyczny i przestrzenny wymiar instalacji. Oszczędne i trafnie dobrane środki sprzyjają podjętemu zamierzeniu wywołaniu relacji obraz – odbiorca. Ta relacja jest dla autorki ważna. Wokół niej ogniskuje się jej artystyczna praca i zainteresowania. Traktuje dzieło plastyczne jako autonomiczny byt, artefakt, proces o nieskończonym i nie jednoznacznym przesłaniu. W pracach istotną stroną jest koncepcja. Wybrane środki wyrazu, zastosowane media służą idei i kreacji. Michalina Wawrzyczek - Klasik posiada dużą świadomość, rozwinięty zmysł analizy i bardzo dużą biegłość warsztatową z różnych dyscyplin artystycznej wypowiedzi. Wraz z talentem i wrodzonymi zdolnościami ukazuje się nam osoba o dużym potencjale twórczym.

Ocena Pracy Doktorskiej.

Praca pisemna

Praca pisemna pt.”Samoświadome obrazy” jest bardzo ważnym zbiorem myśli i rozważań autorki na temat obrazu. Tekst jest nie tylko autokomentarzem do pracy doktorskiej, ale mam wrażenie że stanowi też jej credo artystycznych poszukiwań. To nie tylko teoretyczny głos w dyskusji o naturze obrazu, ale próba ukazania fundamentów i istoty własnych realizacji. „Myślenie o obrazie” i autorska analiza pojęcia – Obraz - czym jest?, jest nie tylko akademickim rozważaniem, ale stanowi podstawę działań praktycznych, pracy twórczej artystki.

Ewolucja pojęcia obrazu przedstawiona została w skondensowanej formie na wybranych i omówionych konkretnych przykładach z historii sztuki, tworząc bazę do ujawnienia osobistych przemyśleń i idei. Niewątpliwą wartością wypowiedzi jest jej indywidualny charakter i autentycznie zaangażowanie.

Michalina Wawrzyczek – Klasik pisze o obrazie rozumianym jako „autonomiczny byt i proces” o poszukiwaniu tego co niewerbalne i trudne do wypowiedzenia w inny sposób niż przez dzieło oraz akt twórczy. W odbiorze treści zapisanych w abstrakcyjnych artefaktach ukazuje wagę intuicji i wyobraźni oraz tzw. inteligencji emocjonalnej.

Omawia różnice pomiędzy widzeniem - wiedzeniem, a narracyjnym oglądaniem. Istotne miejsce zajmuje rola i relacja artysta – obraz - odbiorca. Prowadzi swoje rozważania wzbogacając je o przykłady i wypowiedzi artystów oraz krytyków sztuki ukazując różne aspekty podjętej

problematyki.

Na koniec próbuje zdefiniować pojęcie Obrazu samoświadomego podając jego rudymenarne wartości i cechy. W punktach określa własne pole artystycznych działań i poszukiwań związanych z rozumieniem obrazu, praktycznie urzeczywistniając te idee i założenia we własnych realizacjach. Przedstawiła koncepcje realizacji pracy kwalifikacyjnej. Wskazała na inspiracje i użyty motyw doktorskiej instalacji pt. „Artefakty”. Syntetycznie opisała przewidywany rezultat adaptacji przestrzeni galerii poddanej działaniu, presji stworzonych obiektów graficznych.

Tekst jest dobrze napisany. Autorka jasno formułuje swoje myśli. Praca została zakomponowana w podziale na rozdziały, problemy co sprzyja klarownemu śledzeniu prowadzonego rozumowania. Całość uzupełnia dołączona bibliografia oraz opisany zbiór cytowań obecnych w treści wywodu. Ujawnione przemyślenia i prace artystyczne ukazują spójną osobowość i dużą samoświadomość artystki.

Ocena pracy kwalifikacyjnej.

„Artefakty” - idea pracy doktorskiej Michaliny Wawrzyczek - Klasik odnosi się bezpośrednio do problematyki związanej z koncepcją obrazu samoświadomego. Realizacja ma postać instalacji złożonej z obiektów graficznych. Technika serigrafii stała się tworzywem wizerunków i materii przedstawić. To zbiór kilkunastu form o kształtach przypominających wydłużone obeliski oraz zestaw 3 gablot eksponujących 18 małych miniatur graficznych - kamiennych fragmentów.

Zamysł projektu zawiera odwołanie do przeszłości nie tylko przez nadany tytuł pracy, ale poprzez sam charakter obiektów. Bryły ustawione w jakimś rytualnym, magicznym kręgu wywołują skojarzenia ewidentnie nawiązujące do pierwotnych megalitycznych dokonań. Instalacja przywołuje z pamięci widziane megalityczne kręgi kamiennych bloków z Carnac we Francji, czy neolitycznych ostańców Szkocji i Anglii. Ich monumentalne i nie jednoznaczne działanie prowokuje skojarzenia i projekcje interpretacji, co jest istotnym elementem i założeniem tego doktorskiego projektu.

Zamiarem autorki była próba połączenia pewnej pierwotności i współczesności wypowiedzi, do wykreowania archetypicznej i ponad czasowej przestrzeni. Wybrany motyw został stworzony i opracowany z dużą biegłością warsztatową, trafnie urzeczywistniając te zamierzone koncepcje. Sposób oraz metodę stworzenia iluzji przestrzennej formy za pomocą techniki serigrafii Michalina Wawrzyczek - Klasik ma opanowaną do perfekcji. Faktura i uzyskana graficzna struktura brył jest sugestywna i frapująca. Wąska gama kolorystyczna ograniczona do gradacji ciemnych szarości czerni z kontrastem temperatury poszczególnych walorów służy ekspresji wyrazowej instalacji. Dla mnie może bardziej niż kamienna to struktura i forma drewnianych zwęglonych beli, żerdzi, ale ich archetypiczny charakter jest czytelny. Nieważne staje się to czy są to wizerunki bloków kamiennych wykreowanych pierwotnym ręcznym sposobem, opracowaniem do którego odwołuje się autorka, czy to kłody drewna podane działaniu ognia. Ta otwartość interpretacyjna.

Celem i istotą pracy jest uruchomienie aktywnej postawy widza wobec podanej dziełem sugestii oraz nadanego przez artystę sygnału. Ta gra i kontekst jest dla autorki ważny. Odbiorca postawiony wobec tej archetypicznej instalacji staje się jej częścią. Otoczony archeologicznymi artefaktami rezonuje przesłanie o naturze czasu i przemijaniu, ale też jakiejś trudnej do zwerbalizowania jedności przeszłości i terażniejszości, mistyce miejsca i sztuki w ogóle.

Plastyczna koncepcja pracy doktorskiej Michaliny Wawrzyczek - Klasik jest spójna i konsekwentna oraz jak zwykle przemyślana i trafnie zrealizowana. Wybrane środki realizacji są jej posłuszne i stały się podstawową strukturą pracy w transpozycji obranej idei.

Konkluzja.

Michalina Wawrzyczek - Klasik w swojej aktywności plastycznej dotyka różnorodnych aspektów artystycznej wypowiedzi. Istotnym aspektem jej twórczości jest duża świadomość i kontekst podejmowanych działań własnych. Posiada profesjonalnie opanowany warsztat z wielu dziedzin kreacji artystycznej: malarstwo, grafika, obraz cyfrowy, instalacja. We wszystkich tych działaniach operuje indywidualnym językiem wyrażania podjętych idei oraz zamierzeń twórczych.

Przedstawiona do oceny praca doktorska została zrealizowana konsekwentnie, wedle obranej koncepcji, tym samym spełnia wymogi określone w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawie o stopniach naukowych i tytule naukowym. Dorobek artystyczny jego jakość oraz kompetencje oraz aktywność zawodowa upoważnia mnie do złożenia wniosku o nadanie przez Radę Wydziału Artystycznego Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach mgr Michalinie Wawrzyczek - Klasik stopnia doktora sztuki w dziedzinie sztuk plastycznych, dyscyplinie artystycznej sztuki piękne.

Kraków 25.03.2017

prof. ASP Marcin Surzycki